

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ**

«ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟΝ 21^Ο ΑΙΩΝΑ»

ΨΗΦΙΣΜΑ ΟΗΕ 1325 - 10 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

Αθήνα, 20-21/12/2010

Άννα ΚΑΡΑΜΑΝΟΥ- π. ευρωβουλευτής

Κάλλιο αργά παρά ποτέ! Θεωρώ πολύ σημαντικό το ψήφισμα 381 της 16^{ης} Οκτωβρίου 2010, του ΝΑΤΟ, με το οποίο ενσωματώνει στη νέα στρατηγική του, καθώς και στις πολιτικές και πρακτικές της Συμμαχίας το ψήφισμα 1325 του ΟΗΕ, για τον ρόλο των γυναικών στην ειρήνη και την ασφάλεια. Θα ήταν ευχής έργον να δραστηριοποιηθεί η Συμμαχία στην υλοποίηση αυτού του πολύπαθου ψηφίσματος, που υιοθετήθηκε μεν ομόφωνα τον Οκτώβριο του 2000, αλλά ουσιαστικά παρέμεινε ανενεργό στη πράξη. Χρειάστηκαν να συμβούν τα τραγικά γεγονότα με τους στοχευμένους βιασμούς των γυναικών στο Ανατολικό Κονγκό και την εκτόξευση τοξικών ουσιών στα πρόσωπα των Αφγανών κοριτσιών, που τόλμησαν να πάνε στο σχολείο, για να ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη, η ΕΕ, ο ΟΗΕ και το ΝΑΤΟ.

Η επέτειος των 10 χρόνων από την υιοθέτηση του ψηφίσματος 1325 μας δίνει την ευκαιρία να αξιολογήσουμε την εφαρμογή του μέχρι σήμερα. Τα γεγονότα δείχνουν ότι ελάχιστη

πρόοδος έχει επιτευχθεί στην καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας, της ατιμωρησίας και του συστηματικού αποκλεισμού των γυναικών από τη διαχείριση κρίσεων και την οικοδόμηση ασφάλειας και σταθερότητας. Θέματα που αφορούν την διακίνηση και σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών και παιδιών, την αναπαραγωγική υγεία, και τη λογοδοσία των υπαιτίων συνεχίζουν να βρίσκονται στο περιθώριο. Όπως τονίζει ο Donald Steinberg (30.06.10), πρώην σύμβουλος του Κλίντον σε θέματα διεθνών κρίσεων ασφαλείας, οι αντιμαχόμενες ομάδες συχνά ξεκινούν τις ειρηνευτικές διαδικασίες αμνηστεύοντας η μία την άλλη, για φρικτά εγκλήματα στη διάρκεια του πολέμου, δηλαδή, ένοπλοι άνδρες συγχωρούν άλλους ένοπλους άνδρες για εγκλήματα εις βάρος των γυναικών. Δυστυχώς οι στρατηγικές αποφάσεις λαμβάνονται χωρίς να νοιάζονται για τα περιεχόμενα των ψηφισμάτων των διεθνών οργανισμών για τα δικαιώματα των γυναικών.

Το NATO ασφαλώς διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στη διαχείριση των διεθνών κρίσεων και γι αυτό είναι κρίσιμος ο ρόλος του στην υλοποίηση των ψηφισμάτων, ώστε να μη μένουν μόνο στα χαρτιά. Όπως είναι γνωστό το NATO απασχολεί 150.000 άνδρες και γυναίκες στη διαχείριση κρίσεων σε πολλές χώρες, όπως: Αφγανιστάν, Κόσοβο, Βοσνία, Βόρεια Αφρική κλπ. Σε αυτές τις παρεμβάσεις η δραστήρια παρουσία των γυναικών και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου αποτελούν σημαντικές μεταβλητές προκειμένου να δημιουργηθούν οι αναγκαίες σχέσεις εμπιστοσύνης με την κοινωνία των πολιτών, να αντιμετωπισθούν οι επιπτώσεις των διενέξεων στις γυναίκες και να τις συμπεριλάβουν στις διαπραγματεύσεις για την επίλυση των συγκρούσεων και την οικοδόμηση της ειρήνης.

Είναι γεγονός, ότι από το 2007 το NATO έχει δραστηριοποιηθεί για την εφαρμογή της 1325 με αποτέλεσμα, κατά τα τελευταία χρόνια, να έχει αυξηθεί σημαντικά η συμμετοχή των γυναικών στο πολιτικό προσωπικό, στους συμβούλους καθώς και στο σχεδιασμό και τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες. Ωστόσο, παρά τις όποιες επιτυχίες η εφαρμογή της 1325 υστερεί σε όλους τους τομείς. Γι αυτό, επιτέλους, είναι απαραίτητο να κινητοποιηθούν για την εφαρμογή της, τόσο το NATO, όσο και όλες οι χώρες μέλη της Συμμαχίας, με ένα φιλόδοξο πρόγραμμα δράσης που θα περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα και χρονοδιαγράμματα. Η Ευρωπαϊκή στρατηγική του gender -mainstreaming δείχνει το δρόμο και τη μέθοδο: Ενσωμάτωση των αρχών και των αξιών της 1325 σε όλες τις πολιτικές, στα προγράμματα, στις σχέσεις με τη κοινωνία των πολιτών και στην καθημερινότητα της Συμμαχίας.

Το NATO χρειάζεται να αναλάβει διπλωματικές πρωτοβουλίες για τον εντοπισμό των καλύτερων πρακτικών και τη προώθηση συνεργασιών με τον ΟΗΕ, την ΕΕ, και τον ΟΟΣΑ, προκειμένου να αναδειχθεί ο σημαντικός ρόλος των γυναικών στη κοινωνία, στον πολιτισμό και στη δημόσια ζωή. Είναι επίσης απαραίτητο να ενισχυθεί το ισχύον διεθνές ποινικό δίκαιο, ώστε να μην υπάρχει ατιμωρησία για τη βία εις βάρος γυναικών και παιδιών, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσεων. Το NATO επίσης θα ήταν πολύ χρήσιμο να εκπονήσει εκπαιδευτικά σεμινάρια για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το ρόλο των γυναικών στη διαχείριση κρίσεων, για διπλωμάτες και μέλη αποστολών, είτε πολιτικών είτε στρατιωτικών, και να προωθήσει ενημερωτικές εκστρατείες για την 1325 καθώς και τη δική του 381.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με έκθεση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και

Ισότητας των Φύλων, εγκαίρως, ήδη από τον Οκτώβριο του 2000, με νωπές ακόμη τις μνήμες από τα έκτροπα και τη χρήση του βιασμού ως όπλου πολέμου στην πρώην Γιουγκοσλαβία, το Σουδάν, τη Λιβερία, την Ουγκάντα, το Περού, τη Σρι Λάνκα, την Καμπότζη, τη Σομαλία, τη Ρουάντα, το Μπαγκλαντές, τη Λιβερία, τη Σιέρα Λεόνε έως την Ιαπωνία, αλλά και τη σεξουαλική βία εκ μέρους κυανοκράνων, εκπόνησε έκθεση όπου καταδίκασε τους συστηματικούς βιασμούς των γυναικών, τις αναγκαστικές εγκυμοσύνες, τη σεξουαλική δουλεία και όλες τις άλλες μορφές βίας που συνδέονται με το φύλο, σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης. Αλλά και η Ελληνική Προεδρία της ΕΕ, του 2003, είχε καλέσει τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στις πρωτοβουλίες διπλωματικής επίλυσης συγκρούσεων και ανασυγκρότησης σε όλα τα επίπεδα.

Σχετικά με τα εθνικά προγράμματα δράσης, για τα οποία από το 2004 έχει απευθύνει έκκληση ο ΟΗΕ, 24 μόνο χώρες έχουν εκπονήσει τέτοια προγράμματα (μεταξύ αυτών δεν συμπεριλαμβάνεται η Ελλάδα). Ένα Ελληνικό 5ετές Εθνικό Σχέδιο Δράσης, θα πρέπει να εμπλέκει τα Υπουργεία Εσωτερικών, Εξωτερικών, Παιδείας, Άμυνας, Δικαιοσύνης, Ανάπτυξης, Προστασίας του Πολίτη, την Γενική Γραμματεία Ισότητας, ΜΚΟς, προσωπικότητες και φορείς με γνώση επί του θέματος και εμπειρία, όπως η Διεθνής Αμνηστία, το ΕΛΙΑΜΕΠ και το ΚΕΔΕ. Είναι αυτονόητο ότι χρειάζεται αξιοποίηση όλου του εθνικού και διεθνούς νομικού οπλοστασίου και του ανθρώπινου δυναμικού για την ισότητα των φύλων, τη μετανάστευση και το άσυλο.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης μπορεί να δομηθεί με βάση θεματικές ενότητες: 1/ Πρόληψη της βίας, 2/συμμετοχή και εκπροσώπηση των γυναικών σε όλα τα επίπεδα

λήψης αποφάσεων (gender mainstreaming), 3/
προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων 4/
ανθρωπιστική και αναπτυξιακή βοήθεια.
Απαραίτητος είναι επίσης ένας μηχανισμός
συντονισμού και εποπτείας, υπό την ευθύνη
πάντα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας.

Πιστεύω βαθιά πως η ενσωμάτωση της
διάστασης του φύλου στη διεθνή πολιτική και η
ισορροπία των φύλων στην κατανομή της
εξουσίας μπορεί να μειώσει τις εντάσεις που
δημιουργεί ο ανδρικός ηγεμονισμός και να
οδηγήσει στη διευθέτηση των κρίσεων μέσα
από διάλογο και στην ειρηνική συνύπαρξη των
ανθρώπων. Χρειάζονται βαθιές αλλαγές στον
προσανατολισμό των διεθνών σχέσεων (και στη
διδασκαλία) και εναλλακτικές, μη στρατιωτικές
λύσεις ασφάλειας. Η κυριαρχία της
«αρρενωπότητας» και η ταύτισή της με τη
στρατηγική της ισχύος, υπό τις σημερινές
συνθήκες παγκοσμιοποίησης και
αλληλεξάρτησης, συνιστούν ένα εκρηκτικό
μίγμα για τις διεθνείς σχέσεις, με μεγάλο
κόστος για την ειρήνη και την ευημερία.
Χρειαζόμαστε στρατηγική για τον εμπλουτισμό
των παραδοσιακών θεωριών των διεθνών
σχέσεων με την ενσωμάτωση του φύλου, των
εμπειριών και της οπτικής των γυναικών,
ιδιαίτερα στα θέματα ασφάλειας και άμυνας.

Η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι
πως θα μετατρέψουμε την ευαισθησία μας σε
συγκεκριμένη πολιτική, με συγκεκριμένα και
μετρήσιμα αποτελέσματα. Αυτό μπορεί να
επιτευχθεί αν πείσουμε τους κατέχοντες την
εξουσία να εφαρμόσουν ολιστικές πολιτικές και
προγράμματα που θα αξιοποιούν το πολύτιμο
γυναικείο δυναμικό που διαθέτουν. **«Οι
γυναίκες τώρα παρατηρούν και περιμένουν»,**
είπε η Ειδική Εκπρόσωπος του Γενικού
Γραμματέα του ΟΗΕ για τη Σεξουαλική Βία,
Margot Wallstrom απευθυνόμενη στο Συμβούλιο
Ασφαλείας (17/12/10). Η επέτειος των 10

χρόνων της απόφασης 1325 του ΟΗΕ ασφαλώς δεν προσφέρεται για πανηγυρισμούς αλλά για να δώσει ώθηση στην υλοποίησή της. Εύχομαι η σημερινή συνάντηση να αποτελέσει την απαρχή σημαντικών πρωτοβουλιών προς αυτή την κατεύθυνση.